

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Дніпровський інститут

Затверджую:

Директор Дніпровського інституту

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

 Анатолій КРИВОНОС

“ 18 ” квітня 20 22 р.

Схвалено на засіданні

кафедри ПСИХОЛОГІЇ

Протокол № 8

Зав. кафедри Євген ШАНТИР

“ 12 ” квітня 20 22 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Патопсихологія з основами дефектології

Спеціальності **053 «Психологія»**
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня **перший (бакалаврський) рівень**
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: **053 «Психологія»**
(шифр і назва освітньої програми)

Розробник (-и) си­ла­бу­су нав­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

Кучинова Наталя Миколаївна , кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Викладач:

Кучинова Наталя Миколаївна , кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Си­ла­бу­с роз­гля­ну­то і зат­вер­д­же­но на засі­дан­ні ка­фе­дри психології

Про­то­кол від 02 вересня 2022р № 2

Завідувач кафедри *Шантур Євген Євгенійович* , к. мед. н. доцент кафедри психології _____

підпис

Керівник (гарант) освітньої програми *Канюка Галина Степанівна* – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Дніпровського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

(підпис)

Си­ла­бу­с пе­ре­ві­ре­но

. . 20 р.

Де­кан

(підпис)

Наталія КУЛІНЕНКО

Пролонговано:

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПІБ)

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПІБ)

на 20 /20 н.р. (), « » 20 р., протокол №

(підпис) (ПІБ)

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» Дніпровський інститут
Кафедра психології

Назва дисципліни	Патопсихологія з основами дефектології
Викладач (-і)	Кучинова Наталя Миколаївна
Посада викладача (-ів)	кандидат психологічних наук, доцент кафедри
	кандидат психологічних наук, доцент кафедри
Консультації	<i>понеділок, 2 години, 14.30-16.00, ауд.12</i>

Коротка анотація до дисципліни.

1. Вивчення дисципліни Патопсихологія з основами дефектології, є ознайомлення студентів із прикладною значимістю патопсихології з основами дефектології як науки і її можливостями у вирішенні практичних завдань психології.

2. **Мета:** підготувати студентів психологів до практичної роботи з людьми, реалізуючи індивідуальний підхід та враховуючи внутрішню та зовнішню детермінацію, співвідносячи природні та соціальні чинники поведінки людини, сформувати уявлення про загальні поняття щодо закономірностей аномального розвитку порівняно з нормальним онтогенезом, а також вивчити особливості структури дефекту у різних груп дітей з особливими потребами.

Завдання:

- застосовувати психопрофілактичні заходи серед населення з метою збереження і підтримання психологічного та психічного здоров'я;
- проводити просвітницьку роботу (бесіди, лекції) серед населення, хворих і в закладах загальної медичної мережі;
- Встановити психологічний контакт із хворим (пацієнтом);
- складати план обстеження хворого;
- діагностувати індивідуальні відмінності особистості;
- проводити клініко-психологічне дослідження хворого;
- застосовувати методи психологічного дослідження особистості та міжособистісних відносин, психічних процесів та станів;
- провести психологічне дослідження і виявити психологічні та соціальні чинники, що провокують психічний розлад;
- оцінювати результати психодіагностичного обстеження;
- виявити особливості соматичного та психічного стану хворого;
- визначити необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних, функціональних), організувати їх виконання та дати їх правильну інтерпретацію.

3. **Формат курсу:** очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)
СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Підсумкове (у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)
СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)
СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар з індивідуальною роботою)
СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації)
СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове (у формі оцінювання тексту наукового проекту і усного виступу-презентації)

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 50 години аудиторної роботи; 70 годин - самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: *обоє'язкова.*

7. Пререквізити: Курс «Патопсихологія з основами дефектології» безпосередньо пов'язаний з дисципліною: «Клінічна психологія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання - мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ студентів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з **2 змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- *Змістовий модуль 1 «Основи патопсихології та дефектології»* (лекційні теми 1-9, семінарські теми 1-4);
- *Змістовий модуль 2 « Патопсихологічні порушення»* (лекційна тема 10-17 семінарські теми 5-8);

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**. При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. консультативну бесіду, яка демонструється аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок).

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації.
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувані в вищій освіті у ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

(<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKnlOdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	9	8	8	8
Робота на семінарському занятті	5	4	20	4	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	17	1	17	1	17
Разом	-		50		50
Максимальна кількість балів:		100			
100:100=1. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

змістовність - 3 бали

відповідність темі та вимогам оформлення - 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу - 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти: повнота відповіді - 2 бали;

аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) - 2 балів;

вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання - 1 бал. **Максимальна кількість балів - 5 балів.**

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Тематика завдань вибирається студентом за визначеною темою і в кінцевому випадку має слугувати розширенню знань, навиків та можливостей, необхідних для написання наукової роботи. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти: слайди до презентації - 5 балів повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей - 3 балів якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль - 4 балів самостійність та креативність - 5 балів **Максимальна кількість балів - 17 балів.**

15. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:**

Залік. Студенти готують текст наукового проекту та усну мультимедійну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання див.)

16. **Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного**

17. Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

17. **Шкала відповідності оцінок**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90- 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E		
35-59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. **Рекомендовані джерела (література):**

Основна (базова):

1. Волошин П.В. Стратегія охорони психічного здоров'я населення України: сучасні можливості та перешкоди. *Український вісник психоневрології*. 2015. Т. 23, вип. 1 (82). С.5-11.

2. Посттравматичний стресовий розлад: адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України; Всеукраїнське громадське об'єднання родин загиблих та безвісти зниклих, учасників антитерористичної операції, ветеранів війни та активістів волонтерського руху «Крила 8 сотні». 2016. 164 с.

3. Родіна Н.В. Патопсихологія з елементами нейропсихології: навчально-методичний посібник. Донецьк: «Східний видавничий дім», Одеса: ОНУ ім. П. Мечникова, 2015. 196 с.

Додаткова:

1. Депресія (легкий або помірний депресивні епізоди без соматичного синдрому або з

соматичним синдромом: адаптована клінічна настанова, заснована на доказах / Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України; Асоціація психіатрів України. 2014. 65 с.

2. Крюкова М. А. Патопсихологія : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2019. 38 с.
3. Величко С.О, Веселова Т.В., Вітенко І.С. Роль сімейного лікаря у вирішенні медичних і соціальних проблем пацієнтів з інтелектуальною недостатністю: *навчально-методичний посібник*, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.Шупика, Харківська медична академія післядипломної освіти, Асоціація сімейних лікарів м. Києва та області. Суми: Університетська книга, 2013. 175 с. (табл., іл.)

Електронні ресурси

- 1 .Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 2 .Бібліотека психологічної літератури . URL: <http://psylib.kiev.ua/>
- 3 .Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олесь Гончара.ЦКК: <https://lib.kherson.ua/>
- 4.Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
- 5.Репозитарій МАУП. Електронна бібліотека URL: <http://library.iapm.edu.ua/library.htm>

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України. Наука. URL: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Патопсихологія з основами дефектології»

Разом: 120 год., з них 26 год. - лекції, 14 год. - семінарські заняття, 80 год.- самостійна робота

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Основи патопсихології та дефектології (50)				Патопсихологічні порушення (50)			
Лекції	1-2 (2 бала)	3-4 (2бала)	5-6(2 бала)	7-9(2 бала)	10-12(3 бала)	13-15(3 бала)	16-17(2 бала)	
Теми лекцій	Предмет і завдання патопсихології та дефектології	Психічні процеси і методи їх дослідження	Порушення сприйняття пам'яті та уваги	Розлади мислення та мовлення	Порушення розумової працездатності Аномалії емоційно-особистісної сфери Порушення свідомості та самосвідомості	Патопсихологічні реєстр-синдроми Патопсихологічна семіотика Шизофренія. Прикладні аспекти патопсихології	. Клініко-педагогічна характеристика дітей з вадами інтелектуального розвитку Діти із синдромом раннього дитячого аутизму Діти з дитячим церебральним паралічем Діти зі складним дефектом Особливості реабілітації дітей, які потребують спеціальної допомоги	
Семінарські і практичні заняття	1 (5балів)	2 (5 балів)	3 (5 балів)	4 (5 балів)	5 (5 балів)	6 (5 балів)	7 (5 балів)	8 (5 балів)
Теми семінарських занять	Предмет, завдання, методи, зміст дисципліни «Патопсихологія»	Поняття норми та патології, здоров'я, психічного здоров'я .	Причини психічних розладів, симптоми та синдроми	Психічні прояви в нормі та при патології.	Х арактеристика асоціативної діяльності: мислення, його визначення та зв'язок з мовою	Система психічних властивостей особистості та їх порушення.	Свідомість та її розлади	Патопсихологічний портрет хворого на шизофренію, епілепсію, неврози
Самостійна робота	1 (5 балів)				1 (5 балів)			
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (17 балів)				модульна контрольна робота №2 (17 балів)			
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1							
Кількість балів за семестр	100 балів							